

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: Формування системи оцінки економічної безпеки банку
(на матеріалах філії – Херсонське обласне управління АТ «Державний
ощадний банк України»)

Виконав: здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти, групи бзЕБ
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійна програма Економічна безпека

Бихалов К.І.

Керівник Олійник Н.М.

Рецензент Грішин О.Ю.

Херсон – 2021 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма Економічна безпека

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о завідувача кафедри д.е.н., професор

Н.В. Шандова

«___» _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Бихалову Костянтину Ігоровичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Формування системи оцінки економічної безпеки банку (на матеріалах філії – Херсонське обласне управління АТ «Державний ощадний банк України»)

керівник роботи Олійник Наталія Миколаївна, к.т.н., доцент

затверджені наказом вищого навчального закладу від «24» 09 2021 р. № 472-с

2. Строк подання студентом роботи 06 грудня 2021 року

3. Вихідні дані до роботи Відомості Державної служби статистики України, Міністерства фінансів; дані сайтів банків України; матеріали фінансових звітів АТ «Державний ощадний банк України»

4. Зміст дипломної роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Теоретичні засади оцінки та управління економічною безпекою банку

Аналіз стану банківської системи України та оцінка економічної безпеки банку АТ «Державний ощадний банк України»

Формування системи оцінки та напрями забезпечення економічної безпеки філії – Херсонське обласне управління АТ «Державний ощадний банк України»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 8 таблиць та 8 рисунків

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Олійник Н.М., доцент</i>	<i>24.09.2021</i>	<i>06.12.2021</i>
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Латкіна С.А., старший викладач</i>	<i>24.09.2021</i>	<i>06.12.2021</i>

7. Дата видачі завдання 24.09.2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	<i>Огляд літературних джерел з теми</i>	<i>24.09.21 – 08.10.21</i>	<i>виконано</i>
2.	<i>Складання і затвердження плану роботи</i>	<i>09.10.21 – 15.10.21</i>	<i>виконано</i>
3.	<i>Написання розділу 1</i>	<i>16.10.21 – 29.10.21</i>	<i>виконано</i>
4.	<i>Написання розділу 2</i>	<i>30.10.21 – 12.11.21</i>	<i>виконано</i>
5.	<i>Написання розділу 3</i>	<i>13.11.21 – 26.11.21</i>	<i>виконано</i>
6.	<i>Формулювання висновків за темою дослідження</i>	<i>27.11.21 – 29.11.21</i>	<i>виконано</i>
7.	<i>Оформлення роботи</i>	<i>30.11.21 – 01.12.21</i>	<i>виконано</i>
8.	<i>Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання</i>	<i>02.12.21 – 03.12.21</i>	<i>виконано</i>
9.	<i>Подання роботи на рецензування</i>	<i>03.12.21 – 05.12.21</i>	<i>виконано</i>
10.	<i>Подання роботи для перевірки у КСПНП</i>	<i>06.12.21 – 19.12.21</i>	<i>виконано</i>
11.	<i>Захист роботи в ЕК</i>	<i>21.12.21</i>	

Здобувач _____ Бихалов К.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Олійник Н.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра Бихалова Костянтина Ігоровича на тему: «Формування системи оцінки економічної безпеки банку (на матеріалах філії – Херсонське обласне управління АТ «Державний ощадний банк України»)» містить 113 сторінок, 50 літературних джерел.

Об'єктом дослідження є стан економічної безпеки банків України загалом та філії – Херсонське обласне управління в складі АТ «Державний ощадний банк України» зокрема.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є формування системи оцінки економічної безпеки банку.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що автором встановлено особливості дефініції «економічна безпека банківської установи» як стан, здатність, захищеність, процес та характеристика, а також запропоновано авторське визначення поняття «економічна безпека банківської установи».

В кваліфікаційній роботі магістра розкрито теоретичні засади оцінки та управління економічною безпекою банку; проведено аналіз стану банківської системи України та виконано оцінку економічної безпеки банку АТ «Державний ощадний банк України»; сформовано систему оцінки та визначено напрями забезпечення економічної безпеки філії – Херсонське обласне управління в складі АТ «Державний ощадний банк України».

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ТА УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ БАНКУ.....	10
1.1. Сучасні підходи до трактування поняття «економічна безпека банківської установи».....	10
1.2. Класифікація загроз економічній безпеці банку: аналіз та оцінка їх впливу.....	22
1.3. Управління банківськими ризиками в контексті забезпечення економічної безпеки банку.....	33
Висновки до розділу 1.....	42
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ АТ «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ».....	43
2.1. Сучасний стан банківської системи України та оцінка діяльності структурних підрозділів банків у Херсонській області.....	43
2.2. Організаційна характеристика філії – Херсонське обласне управління в складі АТ «Державний ощадний банк України».....	56
2.3. Аналіз формування чистого прибутку АТ «Державний ощадний банк України».....	64
2.4. Аналіз рентабельності АТ «Державний ощадний банк України».....	70
Висновки до розділу 2.....	75
РОЗДІЛ 3. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ТА НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ФІЛІЇ – ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ УПРАВЛІННЯ АТ «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ».....	76
3.1. Напрямки забезпечення економічної безпеки банку в умовах фінансової глобалізації.....	76

3.2. Тенденція розвитку банківської системи України в умовах цифровізації економіки.....	91
3.3. Формування універсальної системи оцінки економічної безпеки банку.....	97
Висновки до розділу 3.....	105
ВИСНОВКИ.....	106
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	109

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи магістра пов'язана з тим, що об'єктивне оцінювання економічної безпеки банку та створення ефективної методики комплексного її аналізу – один із пріоритетних напрямків дослідження на сучасному етапі у банківській сфері. Існуючі підходи до оцінки економічної безпеки банку відрізняються за складом факторів, що враховуються, системою показників, які характеризують складові економічної безпеки, пороговими значеннями показників тощо.

У сучасних умовах перед банками набуває особливої гостроти проблема захисту від різноманітних зовнішніх і внутрішніх загроз. Діагностика стану економічної безпеки банку є вихідною основою для розробки антикризової політики банку. Враховуючи важливу роль економічної безпеки банківських установ для їх нормального функціонування, яке є обов'язковою умовою для забезпечення перерозподілу потоків капіталу, опосередкування інвестиційних процесів, фінансування колективних та індивідуальних потреб, можна стверджувати про необхідність запровадження високо функціональних та ефективних систем економічної безпеки в усіх без винятку банках країни, що свідчить про практичну значущість обраної теми.

Багаторівневий характер взаємодії банків з іншими суб'єктами ринку зумовлює широкий діапазон підходів до оцінки економічної безпеки банку. В сучасній науковій літературі пропонується значна кількість різноманітних моделей та методів оцінки стану економічної безпеки банку: від загальнонаукових до авторських методик та пропозицій.

Розробці теоретичних і організаційно-методичних підходів до забезпечення безпеки банківських установ присвячені наукові праці таких науковців, як: Алексеєнко М.Д., Смоленюк Р.П., Бобиль В.В., Сторожик Г.О., Бражник Л.В., Чумак В.Д., Голобородько Ю.О., Гончарова К.Г., Дудченко Н.В., Колодізев О., Штаєр О.М. та інші. Проте серед науковців

відсутній єдиний підхід до трактування поняття «економічна безпека банківських установ».

Метою кваліфікаційної роботи магістра є формування системи оцінки економічної безпеки банку.

Для досягнення визначеної мети в роботі висуваються наступні задачі:

- вивчити сучасні підходи до трактування поняття «економічна безпека банківської установи»;
- дослідити класифікацію загроз економічній безпеці банку, а саме провести аналіз та виконати оцінку їх впливу;
- дослідити управління банківськими ризиками в контексті забезпечення економічної безпеки банку;
- дослідити сучасний стан банківської системи України та виконати оцінку діяльності структурних підрозділів банків у Херсонській області;
- дослідити організаційну характеристику філії – Херсонське обласне управління в складі АТ «Державний ощадний банк України»;
- проаналізувати формування чистого прибутку АТ «Державний ощадний банк України»;
- провести аналіз рентабельності АТ «Державний ощадний банк України»;
- запропонувати напрямки забезпечення економічної безпеки банку в умовах фінансової глобалізації;
- визначити тенденції розвитку банківської системи України в умовах цифровізації економіки;
- сформувати універсальну систему оцінки економічної безпеки банку.

Об'єктом дослідження є стан економічної безпеки банків України загалом та філії – Херсонське обласне управління в складі АТ «Державний ощадний банк України» зокрема.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади проведення аналітичної діагностики економічної безпеки банку.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи магістра було використано загальнонаукові та специфічні методи, що забезпечують достовірність отриманих результатів і висновків, зокрема: метод теоретичного узагальнення, монографічний і порівняльний методи, методи індукції і дедукції, метод техніко-економічних показників, метод порівняння, метод абсолютних, відносних та середніх величин.

Інформаційними джерелами дослідження слугували нормативно-законодавчі акти; наукові праці, монографії і публікації у періодичних виданнях вітчизняних і зарубіжних вчених із питань оцінки та забезпечення економічної безпеки банків; відомості Державної служби статистики України, Міністерства фінансів; дані сайтів банків України; матеріали консолідованих річних фінансових звітів АТ «Державний ощадний банк України» та інших банків України, а також власні напрацювання автора.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що автором встановлено особливості дефініції «економічна безпека банківської установи» як стан, здатність, захищеність, процес та характеристика, а також запропоновано авторське визначення поняття «економічна безпека банківської установи».

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що за результатами дослідження сформовано універсальну систему оцінки економічної безпеки банку.

Основні результати дослідження опубліковані в збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Інструменти забезпечення економічної ефективності підприємств: соціальний аспект» (м. Херсон, 2021 р.).